

PROTECȚIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

Prof.dr.ing. Ștefan Iancu

Cursul 2

1. Drept de autor și Proprietate Industrială
2. Opera științifică
3. Descoperirea științifică
4. Invenția
5. Topografii
6. Mărci și indicații geografice
7. Desene și modele industriale
8. Reprimarea concurenței neloiale
9. Numele comercial
10. Modelul de utilitate
11. Concluzii

.....

1. - DREPT DE AUTOR ȘI PROPRIETATE INDUSTRIALĂ

❖ Declarația Universală a Drepturilor Omului stipulează:

- prin art.17 că „Orice persoană are drept la proprietate. Nimeni nu poate fi lipsit, în mod arbitrar, de proprietatea sa”

- prin art.27 că (1) „Orice persoană are dreptul de a lua parte în mod liber la viața culturală a comunității, de a se bucura de operele de artă și de a participa la progresul științific și la rezultatele binefăcătoare ale acestora.

(2) Orice persoană are dreptul la protecția intereselor sale morale și materiale, care decurg din orice producție științifică, literară sau artistică a cărei autor ea este”.

❖ Deci ce este PROPRIETATEA?

Prin proprietate se înțelege o relație socială ce ia naștere în legătură cu însușirea și stăpânirea de către oameni a unui bun.

❖ PROPRIETATE INTELECTUALĂ – relația socială ce ia naștere în legătură cu:

- însușirea și stăpânirea de către autori a unor obiecte care sunt rezultatul unei activități creative;
- dreptul de care se bucură un autor **de a poseda, utiliza, bucura de uzufruct și dispune după voie** de creația sa intelectuală.

❖ Dezvoltarea reglementărilor juridice ale dreptului de proprietate intelectuală **a fost determinată de evoluția progresului tehnic și științific**, impulsionat de revoluțiile industriale care, din punct de vedere tehnic, au condus la:

- dezvoltarea mijloacelor de transport și favorizarea, prin aceasta, a deplasării specialiștilor dintr-o țară în alta;
- dezvoltarea mijloacelor de informare și comunicare în masă care au contribuit la diseminarea noilor soluții tehnice și a ideilor științifice.

Prin aceasta drepturile creatorilor **au căpătat tot mai mult o vocație internațională deoarece în invențiile elaborate se reflectau realizările tehnice anterioare nu numai ale unui popor ci ale întregii umanități și ale unor epoci de civilizație.**

❖ Începând cu secolul al XIX-lea **această vocație internațională s-a manifestat prin includerea în tratatele comerciale bilaterale internaționale a unor clauze privind proprietatea industrială.**

2. - OPERA ȘTIINȚIFICĂ

- Legea 8/ 1996, privind dreptul de autor și drepturile conexe;
- Legea nr. 213/2002 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 124/2000 pentru completarea cadrului juridic privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin adoptarea de măsuri pentru combaterea pirateriei în domeniile audio și video precum și a programelor pentru calculator.
- ❖ Vocația universală a creației intelectuale a determinat ca **ideea necesității unei reglementări unitare și cu un pronunțat caracter de universalitate a protecției dreptului de autor** să câștige teren.
- ❖ Asociația internațională literară și artistică **în anul 1883 a elaborat un proiect de convenție internațională multilaterală**, căruia i s-au adus perfecționări în cadrul a trei conferințe diplomatice,
 - proiectul a fost însușit și **adoptat la 04.09.1886 la Berna, unde s-a încheiat Convenția pentru protecția operelor literare, artistice și științifice** (includea și protecția interpretărilor artistice, execuțiile artistice, fonogramele, iar ulterior a inclus și operele cinematografice, emisiunile radiodifuzate sau televizate).
- ❖ România a ratificat Convenția de la Berna în 1926 (în forma revizuită la Berlin în 1908) cu efect de la 1 ianuarie 1927.
- ◆ O **operă de creație intelectuală** este recunoscută și protejată, independent de aducerea la cunoștința publică, **prin simplul fapt al realizării ei**, chiar neterminată;
- ◆ Se prezumă a fi **autor** al unei opere de creație intelectuală, până la proba contrarie, **persoana sub numele căreia opera a fost adusă pentru prima dată la cunoștința publică**.
 - Când opera a fost adusă la cunoștința publică sub forma anonimă sau sub un pseudonim care nu permite identificarea autorului, **dreptul de autor se exercită de către persoana fizică sau juridică ce o face publică** numai cu consimțământul autorului, atât timp cât acesta nu-și dezvăluie identitatea.
 - Autorul unei opere are dreptul patrimonial de a decide asupra modului și datei când va fi utilizată sau exploatată opera sa.
- ◆ Constituie **obiect al dreptului de autor** operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma concretă de exprimare și independent de valoarea și destinația lor.
- ◆ **opera științifică**
 - opera originală (individualitatea operei este dată de amprenta originalității autorului),
 - forma concretă de exprimare – susceptibilă de a fi adusă la cunoștința publicului prin: reproducere, executare, expunere, reprezentare sau orice alt mijloc.

▪ **Opera Colectivă** – opera în care contribuțiile personale ale coautorilor formează un tot fără a fi posibil, dată fiind natura operei, să se atribuie un drept distinct vreunui dintre ei.

- În lipsa unei convenții contrare, dreptul de autor aparține persoanei fizice sau juridice, din inițiativa sub responsabilitatea și în numele căreia a fost creată.

- Opera științifică, mai ales în condițiile exploziei informaționale actuale, apare tot mai mult ca fructul colaborării conștiente sau spontane a mai multor creatori.

▪ **Opera comună** – opera creată de mai mulți coautori în colaborare. Dreptul de autor asupra operei comune aparține coautorilor acesteia, între care unul poate fi, în condițiile legii, autorul principal.

▪ **Opera derivată** – opera care a fost creată plecând de la una sau mai multe opere preexistente și anume:

- traduceri, adaptări, adnotări, lucrări documentare;

- culegeri de opere;

- enciclopedii;

- antologii, crestomații;

- baze de date etc.

▪ **Drepturi conexe** – drepturi legate de activitățile auxiliare menite să contribuie la difuzarea operei și nu la crearea acesteia.

❖ Art.44 – În lipsa unei clauze contrare **pentru operele create în cadrul unui contract colectiv de muncă, drepturile patrimoniale aparțin autorului operei create.**

- Dacă o asemenea clauză există, aceasta urmează să cuprindă termenul pentru care au fost cesionate **drepturile patrimoniale** de autor. În absența precizării termenului, acesta este de 3 ani de la data predării operei;

- Autorul unei opere create în cadrul unui contract colectiv de muncă **își păstrează dreptul exclusiv de utilizare a operei ca parte din ansamblul operei sale.**

❖ **Programe de calculator** (definiție OMPI) – un ansamblu de instrucțiuni care pot face să se îndeplinească sau să se obțină o funcție, o sarcină sau un rezultat special de către o mașină capabilă să prelucreze informația.

▪ În lipsa unei convenții contrare, **drepturile patrimoniale** de autor asupra programelor de calculator, create de unul sau mai mulți angajați:

- în exercitarea atribuțiilor de serviciu,

- după instrucțiunile celui care angajează **aparțin unității.**

▪ Posesorii de produse software ar trebui să-și inventarieze parcul de calculatoare și produse soft de care dispun, **să stabilească cu exactitate necesarul acestora și să contacteze distribuitorii acestor produse în România pentru a vedea cum pot intra în legalitate;**

▪ La comercializarea unui produs soft, **cumpărătorul trebuie să obțină o licență de exploatare care să certifice dreptul de folosință.**

3. - DESCOPERIREA ȘTIINȚIFICĂ

❖ Până în 1947, **descoperirile științifice nu erau protejate direct** în nicio țară. Se putea obține protecția numai prin drept de autor.

❖ Congresul asociației internaționale literare și artistice **din 1879 a pus pentru prima oară în lume a protecției separate, speciale a descoperirilor științifice**. Problema s-a discutat și la congresele din 1888 (Veneția), 1896 (Berna) și Torino (1898).

❖ În Franța în anii 1920-1922 au fost elaborate proiectele dreptului de protecție a descoperirilor științifice.

❖ În anul 1967, Conferința de la Stockholm pentru revizuirea Convenției de la Paris **a recunoscut pentru prima oară descoperirea ca obiect al proprietății intelectuale**.

❖ La 3 martie 1978, **participanții OMPI au adoptat Tratatul de la Geneva cu privire la înregistrarea internațională a descoperirilor științifice** într-un dublu scop:

- stimularea creației științifice;
- facilitarea accesului la informația științifică

❖ Prin **descoperire științifică se înțelege stabilirea unor legi obiective, proprietăți sau fenomene ale universului material,**

- **necunoscute** încă până la formularea, explicarea, stabilirea sau identificarea lor,
- care **aduc schimbări profunde** în nivelul cunoștințelor
- și sunt **susceptibile a fi verificate**

dar **care există în mod obiectiv în natură**.

❖ Descoperirile sunt caracterizate de **noutate și progres** pe plan mondial deoarece sunt stabilite pentru prima oară în lume și reprezintă **salturi calitative în cunoașterea lumii materiale**.

❖ Pentru a fi acceptată, o descoperire nu necesită o fundamentare teoretică. Este suficient dacă stabilirea noii legități este confirmată experimental în mod repetat.

❖ Descoperirile au aplicabilitate, ele putând conduce la găsirea unor soluții tehnice valoroase pentru rezolvarea pe căi cu totul noi a unor probleme.

- Legătura descoperire–invenție poate fi reprezentată de corelarea activităților lui Hertz–Maxwell–Marconi, ale lui Faraday–Edison, ale lui d'Arsonval (1881) și George Claude (1934).

❖ *Corelația descoperire științifică–invenție* poate fi temporară.

❖ *Între știință și tehnică există o permanentă interacțiune* : Mecanica, bazată pe geometria spațială, pe timp și mișcare și-a avut începuturi numai după apariția instrumentelor capabile să măsoare cu precizie intervale de timp.

❖ Protecția descoperirii științifice are în vedere în primul rând **fixarea priorității științifice și consemnarea autorilor** descoperirii.

- prioritatea se fixează la data primei expuneri oficiale (susținerea sau publicarea lucrării).

4. - INVENTIA

❖ Problema constituirii unor uniuni internaționale în domeniul proprietății industriale **s-a pus pentru prima oară cu prilejul Congresului de la Viena din 1873 și a fost reluată la Congresul organizat la Paris cu prilejul Expoziției Universale din 1878** (Congresul de la Trocadero), când s-a format o comisie permanentă însărcinată cu elaborarea unui proiect de tratat internațional.

- Proiectul elaborat, cu unele modificări ulterioare, **a fost adoptat de o conferință convocată la Paris în martie 1883.**

- Prin Convenția Internațională încheiată la Paris la 20 martie 1883 s-a constituit **Uniunea Internațională pentru Protecția Proprietății Industriale** cu sediul inițial la Berna, iar ulterior la Geneva.

❖ În perioada 29 aprilie - 11 mai 1886, s-au desfășurat la Roma **lucrările primei conferințe internaționale de revizuire a Convenției de la Paris. România deși nu era membră a Convenției a participat la această conferință** în calitate de invitată, alături de alte 6 state care de asemenea nu aderaseră încă la Convenție la acea dată: Germania, Luxemburg, Mexic, Paraguai, Uruguay și SUA.

❖ România a devenit membră a Uniunii Internaționale pentru Protecția Proprietății Industriale aderând la forma revizuită la Bruxelles la 14 decembrie 1900 și la Washington la 2 iunie 1911, **prin decretul lege nr.2641 / 17 iunie 1920, decret ratificat la 27 martie 1924.**

- Prin decretul nr.1177 / 28 decembrie 1968, România a ratificat și ultima formă revizuită la Stockholm, în 14 iulie 1967, a Convenției.

❖ La 6 iunie 1947, a fost încheiat Acordul de la Haga care a avut ca obiect crearea și organizarea **Institutului Internațional de Brevete**, cu sediul la Haga.

- Institutul care a devenit, în prezent, o direcție a Oficiului European de brevete (Direcția generală de Cercetări) are ca atribuție principală alcătuirea de avize asupra noutății invențiilor propuse pentru brevetare și efectuarea de cereri pentru cercetarea de anteriorități.

❖ La 14 iulie 1967, cu prilejul Conferinței de la Stockholm pentru revizuirea Convenției de la Paris, **s-a încheiat și o convenție referitoare la instituirea unei Organizații Mondiale de Proprietate Intelectuală (OMPI)**, ca organizație interguvernamentală continuatoare a Birourilor Internaționale Reunite pentru Protecția Proprietății Intelectuale.

- Printr-un acord încheiat între ONU și OMPI, acord intrat în vigoare la 17 decembrie 1974, organizația din urmă a fost recunoscută ca instituție specializată ONU.

- România a ratificat Convenția de instituire OMPI prin Decretul nr.1175/1968 publicat la 6 ianuarie 1969.

- ❖ La 24 martie 1971 s-a încheiat la Strasbourg un **Aranjament pentru clasificarea internațională a brevetelor**, prin care s-a constituit „Uniunea pentru clasificarea internațională a brevetelor”.
 - Clasificarea internațională a brevetelor (CIB) în funcție de obiectul lor facilitează cercetarea de anteriorități. Uniunea, în acest scop, a publicat un ghid pentru utilizarea CIB și a elaborat Instrucțiuni pentru cercetările de anteriorități și Instrucțiuni pentru uzul clasificatorilor.
- ❖ La 19 iunie 1970, s-a adoptat la Washington “**Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor**” (PCT) care a constituit al doilea pas important (după Convenția de la Paris) către internaționalizarea dreptului brevetelor de invenție la nivel mondial.
 - România a aderat la Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor, adoptat la Washington în anul 1970, **prin decretul nr.81/2 martie 1979**.
- ❖ **Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD)**, creată în 1964, a avut ca obiectiv:
 - ameliorarea sistemului internațional de proprietate industrială,
 - încurajarea transferului de tehnologie către țările în curs de dezvoltare.
- ❖ **Instaurarea unei noi ordini economice internaționale** considerată într-o primă etapă de un interes practic limitat, privind exclusiv țările în curs de dezvoltare, a concentrat ulterior, în mod legitim, atenția întregii omeniri, confruntată fără discriminare cu repercusiuni negative pe termen lung, datorate existenței unor raporturi de inegalitate în viața internațională. „Omenirea va trebui să accepte realitatea cruntă că, probabil, contrar timpurilor trecute, ea are în față un singur viitor sau nici unul”.
 - **Structurile tradiționale ale protecției drepturilor de proprietate industrială s-au văzut puternic amenințate** de decalajul existent între nivelele de dezvoltare a țărilor membre ale uniunilor, țări care au fost clasificate în:
 - grupa țărilor puternic dezvoltate din punct de vedere industrial,
 - țări cu dezvoltare medie,
 - țări în curs de dezvoltare,
 fiecare **grup de țări având interese proprii în ceea ce privește realizarea:**
 - **transferului tehnologic**
 - **perfecționarea cadrului legislativ internațional** privind protecția proprietății industriale.
 - Necesitatea **instituirii unor noi principii fundamentale**, care să reglementeze pe plan internațional relațiile din domeniul proprietății industriale, **a determinat introducerea acestei probleme la Runda Uruguay de Tratatative Comerciale Multilaterale** care s-a desfășurat în cadrul GATT în perioada 1986-1994.

▪ În luna aprilie 1994 a avut loc **reuniunea ministerială a Comitetului pentru Negocierile Comerciale și, cu acest prilej, 124 de state au semnat la Marrakech (Maroc) Actul final al Rundei Uruguay.**

- După ratificarea acestui document de către statele semnatare, rezultatele runde au fost puse în aplicare începând cu anul 1995.
- Prin acest document, țările semnatare au convenit să pună bazele unui sistem comercial multilateral, întărit, stabil și transparent.

▪ Actul final a stat la baza Acordului de creare a Organizației Mondiale de Comerț (OMC), care constituie **forul multilateral de punere în aplicare a ansamblului măsurilor de liberalizare a comerțului cu mărfuri, servicii și drepturi de proprietate intelectuală, de desfășurare de noi runde de negocieri pentru extinderea liberalizării în comerțul cu produse agricole, industriale și cu servicii, precum și de supraveghere multilaterală a punerii în aplicare a prevederilor referitoare la regulile, disciplinele și practicile de comerț convenite.**

▪ Acordul de creare a **Organizației Mondiale de Comerț a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1995.**

▪ România a ratificat **Acordul privind aspectele comerciale ale drepturilor de proprietate intelectuală inclusiv comerțul cu mărfuri contrafăcute** (Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights), **prin legea nr.133/22 decembrie 1994.**

❖ *A crea, a descoperi, a inventa* înseamnă a vedea ceea ce văd cu toții dar să gândești ceea ce nu a mai gândit nimeni până la tine.

▪ Inteligența umană a știut să „vadă” în știință înainte ca posibilitățile experimentale să-i permită să „constate”.

▪ În dezvoltarea științei s-a pornit de la presupuziții filosofice pentru a se ajunge în cele din urmă la certitudini științifice.

- Au fost elaborate teorii, au fost enunțate principii general-admise de cercurile științifice, ca de exemplu *principiul potențialității infinite*, fără ca cineva să fi demonstrat că acest principiu corespunde pe deplin realității.

- În știință, încă de la apariția primelor noțiuni științifice, **cunoașterea s-a împletit cu fantezia.**

- În prezent, cunoașterea s-a dovedit fără limite în spațiu și timp, **fantezia în știință continuând să se manifeste în domeniile în care nu au fost stabilite legile evoluției.**

▪ În creația tehnică, **inventatorul nu poate să rămână în faza unor presupuziții, a prezentării unei invenții numai ca idee care să fie apoi concretizată de alții.** Conform articolului 7 din Legea nr.64/1991 **o invenție este brevetabilă dacă este nouă, rezultă dintr-o activitate inventivă și este susceptibilă de aplicare industrială.**

▪ O invenție sau o descoperire științifică **poate să răspundă unui comandament social imediat sau poate fi rezultatul unor factori aleatorii.**

▪ Dacă o invenție apare ca un rezultat al unei cerințe sociale, perioada de timp care se scurge de la momentul conceperii noii soluții sau elaborării noii teorii și momentul implementării acestora în producție la scară socială, este de regulă mai scurt decât perioada respectivă necesară unei invenții sau descoperiri apărute întâmplător.

- Nu orice creație tehnică poate constitui o invenție brevetabilă, această calificare o poate dobândi numai o creație tehnică ce satisface direct sau indirect o necesitate umană înțeleasă în sensul cel mai larg. În acest sens trebuie evidențiat că Legea nr.64/1991 privind brevetele de invenție,
 - prin art.12, precizează că „**nu sunt brevetabile invențiile contrare ordinii publice și bunelor moravuri**”.
 - prin art.13, legea menționată precizează că **nu sunt considerate invenții brevetabile:**
 - „ideile, descoperirile, teoriile științifice,
 - metodele matematice, programele de calculator în sine,
 - soluțiile cu caracter economic sau de organizare,
 - diagramele,
 - metodele de învățământ și instruire,
 - regulile de joc,
 - sistemele urbanistice,
 - planurile și metodele de sistematizare,
 - fenomenele fizice în sine,
 - realizările cu caracter estetic”.

Scopul tehnic al unei invenții

❖ Scopul unei invenții se enunță ca o cerință socială pe care soluția tehnică propusă spre brevetare trebuie să o satisfacă, cerință care rezultă fără alte detalii din critica soluțiilor tehnice aparținând stadiului cunoscut.

▪ Scopul tehnic al unei propuneri de invenție constituie un deziderat, el exprimă o cerință socială și **nu o cale potențială de modificare a soluțiilor tehnice anterioare sau o evidențiere a cauzelor tehnice care au provocat dezavantajele constatate la soluțiile tehnice cunoscute;**

- prin scop nu se arată cum (prin ce soluție tehnică) se înlătură deficiențele, ci care sunt trebuințele societății în raport cu aceste deficiențe.

În elaborarea oricărui concept inventiv, autorul unei propuneri de invenție trebuie să pornească de la cunoașterea cerințelor sociale pentru a ști ce să urmărească prin depunerea eforturilor sale creative.

Problema tehnică a unei invenții

❖ Problema tehnică, în general, apare ca o conștientizare a contradicției dintre cunoștințele existente (mai exact limitele acestor cunoștințe) și noile cerințe sau necesități cognitive ale oamenilor, determinate de comandamente sociale identificate prin scopul declarat.

Dacă soluționarea acestei contradicții ar putea rezulta din reguli cunoscute anterior, am avea de-a face cu o falsă problemă întrucât practic nu am avea nici-o contradicție și ca urmare nici rezultatul obținut nu ar fi implicat o activitate inventivă.

În consecință, problema tehnică este o cunoaștere despre necunoaștere și de aceea ea nu reprezintă un vacuum gnoseologic total, ea presupune din contra, pe de o parte, un volum de cunoștințe anterior asimilate și/sau elaborate care constituie baza de comparație pentru apariția contradicției și conștientizarea ei iar, pe de altă parte, este **expresia insuficienței acestor cunoștințe, a necesității mișcării către înainte și a rezolvării noilor cerințe.**

❖ În raport cu **nivelul cunoștințelor individuale ale unui autor de propunere de invenție este posibil ca o problemă tehnică să fi necesitat la soluționare un efort creativ, determinat de lipsa de informare a autorului.** Existența sau inexistența unei probleme tehnice reale ar trebui apreciată întotdeauna **în raport cu volumul de cunoștințe științifice și tehnice acumulate la nivel mondial până la data priorității cererii de brevet și nu cu volumul de cunoștințe pe care le-a acumulat prin asimilare un autor de propunere de invenție până la data redactării descrierii și înregistrării cererii sale de brevet.**

▪ În cazul în care prin propunerea de invenție se dă o nouă rezolvare aceleiași probleme tehnice suntem în prezența unei invenții obișnuite, curente.

▪ Dacă problema tehnică este nouă și **soluția propusă spre brevetare constituie prima soluționare a acestei probleme suntem în prezența unei invenții pionier**, adică o soluție brevetabilă care prin efectele sale **are un impact deosebit asupra dezvoltării tuturor sau numai a unor ramuri productive.**

Abilitatea de a formula și rezolva probleme tehnice desemnează **capacitatea omului de a se adapta la noile cerințe ale vieții**, aflate într-o continuă schimbare.

5. - TOPOGRAFII

Legea nr 16/1995 privind protecția topografiilor circuitelor integrate.

Circuit integrat – un produs destinat să îneplinească o funcție electronică, în formă finală sau intermediară, alcătuit dintr-un ansamblu de componente active și pasive, inclusiv interconexiunile, care fac parte integral sau parțial, din corpul sau suprafața unei piese materiale.

Topografie – dispunerea tridimensională, în orice expresie, a unor elemente ale unui circuit integrat din care cel puțin unul este un element activ și al tuturor interconexiunilor sau a unei părți din interconexiuni.

◆ **Depozitul cererii de înregistrarea unei topografii** este reglementar constituit dacă se depun următoarele documente:

▪ O cerere scrisă prin care se solicită înregistrarea topografiei și care trebuie să menționeze:

- numele și prenumele, domiciliul(sediul) creatorului și solicitantului;
- data creării și a primei codări a topografiei;
- data primei exploatări comerciale a topografiei (dacă este cazul);
 - Dacă o topografie a fost exploatată comercial înainte se poate proteja numai dacă cererea de înregistrare a fost depusă în termen de 2 ani de la data primei exploatări comerciale a topografiei;
 - Dacă o topografie NU a fost exploatată comercial timp de 15 ani de la data la care a fost creată sau codată pentru prima oară, dreptul de protecție încetează indiferent dacă a fost înregistrată sau nu a fost înregistrată.

- semnătura solicitantului.

▪ O documentație tehnică constituită din materiale grafice și texte, care să conțină informații suficiente pentru a permite:

- identificarea topografiei;
- evidențierea funcției electronice a circuitului integrat care încorporează topografia.

▪ două exemplare a circuitului integrat care încorporează topografia;

▪ dovada de plată a taxelor.

◆ OSIM verifică îndeplinirea cerințelor legale pentru constituirea depozitului și, în caz afirmativ:

- Efectuează înregistrarea topografiei în Registrul național al topografiilor
- Publică înregistrarea topografiei în BOPI în termen de 2 luni de la data eliberării certificatului;
- Eliberează persoanei îndreptățite un certificat de înregistrare în termen de trei luni de la data oficială a depozitului reglementar;
- În cazul neîndeplinirii condițiilor de constituirea depozitului:
 - OSIM comunică solicitantului în termen de 15 zile de la depunere acordându-I un termen de 2 luni pentru completări;
 - Dacă solicitantul depune completările se constituie depozit cu data depunerii completărilor;

- **Durata protecției** – o perioadă care începe de la data oficială de înregistrare a topografiei sau de la data primei exploatare comerciale a topografiei și se încheie în ultima zi a celui de-al zecelea an civil care urmează anului în care începe perioada de protecție.

6. - MĂRCI ȘI INDICAȚII GEOGRAFICE

Legea nr. 84/15 aprilie 1998 privind mărcile și indicațiile geografice.

Aranjamentul de la Madrid din 14 aprilie 1891, revizuit la Stockholm la 14 iulie 1967 stabilește normele de reglementare a înregistrării internaționale a mărcilor.

- ◆ **Marca** – un semn susceptibil de reprezentare grafică servind la deosebirea produselor sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele aparținând altor persoane:
 - Semne distinctive: pot fi cuvinte, inclusiv nume de persoane, desene, litere, cifre, elemente figurative, forme tridimensionale și, în special, forma produsului sau a ambalajului sau, combinații de culori, precum și orice combinație a acestor semne;
 - **Marca notorie** este marca larg cunoscută în România la data depunerii unei cereri de înregistrare a mărcii;
 - **Marca colectivă** - este marca destinată a servi la deosebirea produselor sau serviciilor membrilor unei asociații de produse sau servicii aparținând altor persoane
 - **Marca de certificare** - este marca ce indică faptul că produsele sau serviciile pentru care este utilizată sunt certificate de titularul mărcii în ceea ce privește calitatea, materialul, modul de fabricație a produselor sau de prestare a serviciilor, precizia ori alte caracteristici
- ◆ **Indicație geografică** – denumirea servind la identificarea unui produs originar dintr-o țară, regiune sau localitate a unui stat, în cazurile în care o calitate, o reputație sau alte caracteristici determinate pot fi în mod esențial atribuite acestei origini geografice.
- ◆ **Procedura de înregistrare a mărcii**
 - În termen de o lună de la data primirii cererii de înregistrare a mărcii, OSIM examinează dacă sunt îndeplinite condițiile legale și, în caz afirmativ atribuie data de depozit.
 - Dacă NU sunt îndeplinite condițiile legale, se acordă un termen de 3 luni pentru depunerea completărilor, dacă nu se depun se respinge.
 - Dacă taxa de înregistrare și examinarea a cererii nu este plătită în termen OSIM poate acorda încă un termen de 2 luni. Dacă nu, se respinge.
 - OSIM examinează cererea în termen de 6 luni de la data plății taxei de examinare:

- dacă sunt îndeplinite condițiile legale pentru înregistrarea mărcii, OSIM decide înregistrarea mărcii și publicarea acesteia în BOPI în termen de 2 luni de la înregistrare;
- dacă NU sunt îndeplinite condițiile legale pentru înregistrarea mărcii, OSIM notifică aceasta solicitantului, și-i acordă 3 luni pentru expunerea punctului de vedere sau pentru retragerea cererii; la cererea solicitantului, termenul poate fi prelungit cu încă trei luni.
- În termen de trei luni de la publicare, un terț poate susține argumentat în scris și cu plata unei taxe lipsa de noutate a mărcii înregistrate;
- OSIM notifică solicitantului opoziția înregistrată;
- În termen de trei luni, solicitantul expune punctul de vedere. Termenul de expunere poate să fie prelungit cu trei luni;
- Dacă opozițiile sunt întemeiate OSIM respinge înregistrarea mărcii
- ◆ **Durata, reînnoirea și modificarea înregistrării mărcii:**
 - Marca înregistrată produce efecte 10 ani;
 - la cererea titularului o marcă înregistrată poate fi reînnoită la împlinirea a fiecărui 10 ani, dar nu mai devreme de trei luni înaintea expirării duratei;
 - taxa pentru reînnoire se achită la data înregistrării cererii
- ◆ **Înregistrarea indicațiilor geografice** se face la OSIM și pot fi folosite numai de persoanele care produc sau comercializează produsele pentru care acestea au fost înregistrate;
 - nu sunt supuse înregistrării indicațiile geografice care au dobândit protecții pe calea unor convenții bilaterale sau multilaterale încheiate de România;
 - notorii.
 - OSIM înregistrează indicațiile geografice numai după ce Ministerul Agriculturii și Alimentației sau, după caz, autoritatea competentă din țara de origine certifică:
 - indicația geografică produsului;
 - produsele care pot fi comercializate sub această indicație;
 - aria geografică de producție;
 - caracteristicile și condițiile de obținere pe care trebuie să le îndeplinească produsele pentru a putea fi comercializate sub această indicație;
 - OSIM publică în BOPI în două luni de la înregistrare indicația geografică

7. - DESENE ȘI MODELE INDUSTRIALE

Legea nr. 129/29 decembrie 1992 privind protecția desenelor și modelelor industriale, modificată și completată prin legea nr.585/29 octombrie 2002.

- ◆ Pe plan internațional, există un Aranjament de la Haga privind depozitul internațional de desene sau modele industriale
- ◆ **Desenul sau modelul industrial** este un **aspect nou al unui produs**, având o funcție utilitară.
 - Prin desen industrial înțelegem o nouă formă prezentată în plan cum ar fi desenele de pe țesături, covoare, cusăturile de pe obiecte;
 - Prin model industrial înțelegem o nouă formă de prezentare spațială a unui obiect – noi modele de produse de sticlă, scule, dispozitive etc.
 - Un desen sau model este considerat industrial dacă obiectul la care se aplică desenul sau modelul poate fi reprodus ori de câte ori este necesar;
 - Desenul sau modelul industrial al cărui aspect este determinat de o funcție tehnică nu poate fi înregistrat chiar dacă are noutate;
 - Sunt excluse de la protecție cele care contravin ordinii publice sau bunelor moravuri.
- ◆ Introducerea protecției desenelor sau modelelor industriale are un rol pozitiv **în stimularea activității creatoare în domeniul esteticii industriale în scopul creșterii gradului de utilitate al produselor** și, în mod special, al celor de larg consum;
- ◆ Creația tehnică și creația artistică ar trebui să contribuie la realizarea de produse competitive care să se distingă, prin:
 - Performanțe tehnice determinate de efortul creativ înmagazinat;
 - Calități estetice determinate de efortul artistic creativ concretizat într-o formă aparte, prin dispunerea și combinarea formelor și culorilor;În prezent tot mai multe produse sunt protejate în lumea întreagă atât prin brevet de invenție cât și prin certificat de model sau desen industrial;
- ◆ **Titlul de protecție** este certificatul de înregistrare a desenului sau modelului industrial;
 - Perioada de valabilitate a unui certificat de înregistrare este de 5 ani de la data constituirii depozitului reglementar și poate fi reînnoită pe două perioade succesive de câte 5 ani.
- ◆ **Cererea de înregistrare a desenului și modelului industrial** conținând:
 - datele de înregistrare a solicitantului și a autorului;
 - indicarea produsului căruia îi este destinat;
 - descrierea sumară a elementelor caracteristice ale desenului și modelului industrial;
 - 10 reproduceri grafice.
 - Cererea de înregistrare a desenului și modelului industrial, precum și reproducerea grafică se publică în BOPI al OSIM în termen de 6 luni de la data constituirii depozitului național reglementar.

- ◆ **Prioritate** – Depozitul național reglementar asigură solicitantului un drept de prioritate, cu începere de la data constituirii acestuia față de orice alt depozit ulterior privind același desen sau model industrial;
 - Persoanele fizice sau juridice ale statelor părți la convențiile la care România este parte beneficiază de un **drept de prioritate de 6 luni cu începere de la data primului depozit**, dacă solicita protecție în acest termen pentru același desen sau model industrial, și **dacă în termen de trei luni se confirmă prin acte de prioritate**;
 - Invocarea priorității se poate face și în urma expunerii desenului sau modelului industrial în cadrul unei expoziții internaționale, dacă cererea este de pusă în termen de 6 luni de la data expunerii.
- ◆ **Dreptul la eliberarea** certificatului de înregistrare aparține:
 - Autorului
 - Unității pentru desenele și modelele industriale realizate de salariat în executarea fie a unui contract de muncă ce prevede o misiune creativă, corespunzătoare cu funcțiile sale efective, fie a unei misiuni de cercetare care i-a fost încredințată în mod expres.
 - Dacă în 60 de zile de la data ofertei salariatului unitatea nu a valorificat dreptul de preferință certificatului de înregistrare aparține autorului salariat.
 - Autorului salariat:
 - pentru desenele și modelele industriale realizate de salariat în executarea unui contract de muncă, dacă unitatea nu a valorificat dreptul de preferință în termen de trei luni de la data ofertei salariatului;
 - pentru toate celelalte desene și modele industriale realizate de salariat.

8. - REPRIMAREA CONCURENTEI NELOIALE

Legea nr.11/29.11.1991, modificată și completată prin Legea nr. 298/7.06.2001.

- ◆ **Concurență neloială** – orice act sau fapt contrar uzanțelor cinstite în activitatea comercială sau industrială;
- ◆ **Contravenții** – faptele enumerate mai jos dacă nu sânt săvârșite astfel încât să poată fi considerate, potrivit legii penale, infracțiuni;
 - încălcarea prevederilor legale în reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale;
 - oferirea serviciilor de către salariatul exclusiv al unei instituții unui concurent ori acceptarea unei asemenea oferte;
 - dezvăluirea unui concurent de date secrete privind activitatea sa;
 - încheierea de contracte prin care un comerciant asigură predarea unei mărfi sau executarea unei prestații în mod avantajos cu condiția aducerii de către client a altor cumpărători, cu care comerciantul ar urma să încheie contracte;
 - încheierea de contracte prin care cumpărătorul ar urma să primească un premiu care depinde exclusiv de o tragere la sorți sau de hazard;

- răspândirea de informații prin care se induce în eroare publicul asupra unei instituții sau activității acesteia , menite să-i creeze o situație de favoare în dauna unor concurenți;
 - informații eronate despre concurenți;
 - oferirea, promiterea sau acordarea de daruri sau alte avantaje unor salariați ai concurenților pentru a afla date secrete, a obține alte foloase.
- ◆ **Infrațiuni de concurență neloială**
- întrebuințarea unei firme, unei embleme unor desemnări speciale, a unor ambalaje de natură a produce confuzii cu cele folosite legitim de alt concurent;
 - producerea de mărfuri contrafăcute pentru inducerea în eroare pe ceilalți comercianți sau pe beneficiari.
- ❖ **Secrete comerciale**
- Protecția secretelor comerciale sau tehnice (de know-how) este prevăzută de Legea nr. 11/29 ianuarie 1991, modificată și completată prin Legea nr. 298/7 iunie 2001, care prin art.1.1.b, definește pentru prima oară în legislația română secretul comercial. Elementele definitorii urmează spiritul prevederilor art.39 alin.2 al acordului TRIP’S, cât și doctrinei din materie. **„Informația care, în totalitate sau în conexarea exactă a elementelor acesteia, nu este în general cunoscută sau nu este ușor accesibilă persoanelor din mediul care se ocupă în mod obișnuit cu acest gen de informație și care dobândește o valoare comercială prin faptul că este secretă, iar deținătorul a luat măsuri rezonabile, ținând seama de circumstanțe, pentru a fi menținută în regim de secret; protecția secretului comercial operează atâta timp cât condițiile enunțate anterior sunt îndeplinite” constituie secret comercial.**
 - Fondul de comerț, conform cadrului legal, este constituit din ansamblul bunurilor mobile și imobile, corporale și necorporale (mărci, firme, embleme, brevete de invenții, vad comercial) utilizate de un comerciant în vederea desfășurării activității sale. Legea nr. 298/7 iunie 2001 stipulează, prin art.1.1. că este „contrară uzanțelor comerciale cinstite utilizarea în mod neloial a secretelor comerciale ale unui comerciant prin practici de genul neexecutării unilaterale a contractului sau utilizării unor proceduri neloiale, abuzului de încredere, incitării la delict și achiziționării de secrete comerciale de către terții care cunoșteau că respectiva achiziție implică astfel de practici, de natură să afecteze poziția comercianților concurenți pe piață”. Prin art.4 alineatul b) se precizează că **„divulgarea, achiziționarea sau folosirea de către un comerciant sau a unui salariat al acestuia, fără consimțământul deținătorului legal al respectivului secret comercial și într-un mod contrar uzanțelor comerciale cinstite” constituie contravenție, dacă nu este săvârșită în astfel de condiții încât să fie considerată, potrivit legii penale, infracțiune.**

9. - NUMELE COMERCIAL

Un înseamnă stabil (un nume propriu și stabil de înseamnă) al unei societăți care permite distingerea ei cu ușurință de alte societăți în circuitul economic.

- ◆ Numele comercial este un drept imaterial de proprietate industrială, indiferent dacă este inclus total, parțial sau de loc în marca protejată (art.8 Convenția de la Paris).
 - Numele comercial se protejează din ziua trecerii acestuia în Registrul de nume comerciale sau din momentul introducerii sale în circuitul economic, indiferent de data înregistrării.
- ◆ Denumirile se înscriu în registrul Ministerului de Finanțe sau a Administrației Financiare județene.

10. - MODELUL DE UTILITATE

- ◆ Modelul de utilitate nu constituie în dreptul nostru obiect de protecție, în cadrul legislației referitoare la creația tehnică.

11. - CONCLUZII

Analiza cadrului legal al protecției intelectuale în România evidențiază următoarele:

Între instituția dreptului de autor și instituția drepturilor de proprietate industrială există o strânsă înrudire – atât asemănări, cât și deosebiri:

- Asemănări:
 - în ambele cazuri, normele juridice urmăresc să apere interesele creatorilor și prin aceasta să stimuleze activitatea creativă;
 - în ambele cazuri, remunerarea nu se face după munca vie, ci după munca obiectivizată și în funcție de utilizarea rezultatelor acestei munci.
- Deosebiri:
 - în timp ce obiectul dreptului de proprietate industrială îl constituie anumite propuneri tehnice care trebuie să fie susceptibile de aplicare industrială (realizabile și reproductibile tehnic), obiectul dreptului de autor nu are neapărat o asemenea legătură cu activitatea productivă;
 - în dreptul de proprietate industrială are o mare însemnătate formularea exactă a conținutului tehnic al propunerilor făcute, cerință care nu există în domeniul dreptului de autor;
 - în timp ce pentru recunoașterea unui drept de proprietate industrială, cadrul legal prevede îndeplinirea unei anumite proceduri obligatorii (constituirea unui depozit național, examinarea soluției propuse etc.), pentru recunoașterea dreptului de autor în Legea nr 8/1996 o asemenea procedură este inexistentă;

- în evaluarea unei opere protejate prin drept de autor, originalitatea temei abordate este o noțiune subiectivă și relativă. De exemplu, actele normative, deciziile instanțelor judecătorești etc. nu sunt obiecte ale dreptului de autor; culegerile de acte normative sau de decizii ale instanțelor judecătorești, constituite după un anumit criteriu tematic, sunt obiecte ale dreptului de autor, deoarece se consideră că alegerea, sistematizarea materialului și modul lui de prezentare constituie element de creație. Caracterul de noutate, pe plan mondial, care se impune unei creații tehnice pentru a fi brevetabilă nu se impune unei opere protejate prin drept de autor;
- în cazul unei disproporții evidente între remunerația autorului unei opere protejată prin drept de autor și beneficiile celui care a obținut cesiunea drepturilor patrimoniale, cadrul legal al dreptului de autor oferă autorului dreptul de a solicita organelor jurisdicționale competente revizuirea contractului sau mărirea convenabilă a remunerației. Dreptul de proprietate industrială nu conferă creatorului acest drept;
- orice contract de valorificare a unui drept de autor produce efecte de la data semnării contractului. Un contract de valorificare a unui drept de proprietate industrială produce efecte numai după publicarea în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială a mențiunii înregistrării contractului la OSIM.

Instituția dreptului de autor și instituția dreptului de proprietate industrială sunt studiate împreună deoarece ele constituie instituția dreptului de proprietate intelectuală, dreptul asupra unei creații intelectuale sau dreptul de creator cuprinzând atât dreptul de autor stricto-senso, cât și dreptul de creator tehnic.

„Știința și tehnica, prin ceea ce produc, sunt privite ca o piatră de temelie a trecutului nostru, putere a prezentului nostru și ca speranță a viitorului nostru”.

Știința și tehnica evoluează în timp din ce în ce mai rapid și este datorită organelor legiuitoare să se îngrijească de continua perfecționare a cadrului legal care reglementează protejarea și punerea în valoare a drepturilor de proprietate intelectuală.